

A ALDEA DO BELÉN

VINTESEIS

Polo Nadal recibín a visita de Gabriel, un neto dun tío lonxano meu que emigrara para a Arxentina aló polos anos trinta. A pesar de traballar toda unha vida, as cousas non lle foran demasiado ben e xamais puido voltar á súa terra. Dicían que a diario lle viña o recordo daquel abrazo que súa nai lle dera na despedida como dicíndolle: Xa non te volvo a ver máis, meu fillo; e como Centinela, a súa cadeliña, fora correndo detrás del ata que se lle acabaron as forzas. Agora mudaron os tempos, pero os anos e a súa enfermidade impídenlle voltar, por iso Gabriel traía un encargo moi especial, visitar a aldea de seu avó e contarlle como se atopaba todo.

Nos días posteriores aproveitei para ensinarlle as cidades de Galicia, as mariñas, o verde que o fascinaba... Non paraba de fotografar cada recuncho que para min pasaba desapercibido. Cada día que pasaba non facía máis que preguntarme, nun galego con acento arxentino, que se facía un pouco gracioso: Cando imos ó lugar do meu avó? Eu dáballe prazos, pois non sabía como dicirlle que moitas aldeas de Galicia desapareceran, entre elas esta, que se atopaba moi preto da parroquia de San Martiño de Pacios, e outras moitas estaban a punto de facelo. Claro que Gabriel non entendía moi ben por que desaparecían estes asentamentos. Eu explicáballe que era polos cambios xeracionais, pois a xente nova ía toda para as cidades na procura dun futuro mellor.

Un día decidimos ir e cando íamos chegando, dende un montouto, puidemos ollar que o que an-

tes era unha aldea chea de vida hoxe era unha fraga cuberta de vexetación, non había nada daquelas terras que antano estaban sementadas de trigo; das casas soamente quedaban os sitios, pois as pedras incluso foran levadas para cerrar fincas de chalés de ricos. Ese día o vento azoutaba con forza, e botamos a correr por un camiño que antigamente levaba a unha fonte e dende alí ámbolos dous berramos, respondéndonos o eco dende o outro lado. Calamos uns segundos e entón escoitamos o río Ladra que xemía con laios en solitario.

Ó regreso, Gabriel, coa faciana triste, dicíame qué lle ía ensinar agora ó seu avó. Eu non sabía como axudalo, pero ese día íamos estar de sorte pois ó baixar para Begonte atopamos paseando a Don Jesús Domínguez, que non tardou en preguntarme quen era o rapaz e, ó velo choroso, quixo saber o motivo de tanta tristura. Despois de comentarlle o sucedido, Don Jesús non tardou en dicirlle: Alegra esa cara, mocíño! Pois vas ve-la aldea do teu avó, a máis bonita e a mellor conservada de Galicia. Logo de andar un pouquiño e tras abrimos unha porta, alí estaba a marabillosa aldea do BELÉN DE BEGONTE.

Gabriel quedou abraiado e, con ollos como pratos, non sabía por onde comenazar a miralo para así poder face-la reportaxe e cumprir co encargo. Mentres, Don Jesús íalle explicando: Mira, Gabriel, dende que o neno Xesús nos veu nacer aquí hai trinta e oito anos, esta aldea, ó contrario doutras, non parou de medrar. Tódolos anos temos uns

veciños máis nun terreo de pouco máis de oitenta metros cadrados e nunca estamos sós, pois véñennos visitar centos de persoas que ano tras ano achéganse ata aquí para vivir con nosoutros o misterio do Nadal, facendo as delicias de pequenos e maiores.

Gabriel non articulaba palabra mentres que Don Jesús lle ía debullando cousa por cousa e dando resposta a cada pregunta que lle facía: A aldea do teu avó era así cando se foi, a vida pasaba apraciblemente, vivían do que lles daba o val, axudaban uns a outros, pasaban moitas necesidades pero compartían o que tiñan e eran moi felices. Gabriel deixou de mirar por un momento o Belén para dicirnos: Agora comprendo por que o meu avó me dicía que se fose hoxe non emigraría.

Don Jesús dicíanos: A emigración foi moi dura e hoxe é unha boa hora para solidarizarnos co teu avó e sobre todo co neno Xesús, que tamén foi un emigrante naqueles duros tempos, pois os seus pais tiveron que andar dun sitio para o outro para salvarlo.

Alí estivemos horas e horas e cando saímos do centro cultural de Begonte xa era noite pecha e Gabriel non paraba de dar pulos ó aire debaixo da intensa choiva que neses momentos caía, mentres dicía: Agora si que se vai poñer contento o meu avó.

De volta na Arxentina non tardei en recibir noticias del, pois nada máis chegar apurou en levarlle as fotos a seu avó que, enfermo terminal nun

hospital de Bos Aires, empezou a miralas unha por unha non parando de dicir que se sentía o home máis rico do mundo malia non facer fortuna na emigración. No medio de tanta dor tivo momentos de alivio para ver no Belén a réplica da súa aldea e por uns intres sentirse neno recordando os xogos que facían cando ían leva-lo gando ó monte, as cabriolas, e como unha simple vara de abelá se convertía nun dos mellores cabalos que trotaban por aquelas corredeiras, imaxinando que detrás daquelas montañas o estaba agardando un mundo

moi distinto ó que lle tocara vivir de neno. Quería seguir soñando ata que se parou nunha foto de casas do Belén e nunha delas, ó carón da calor da lareira, alumeando coa luz dun candil, viu a súa nai, a que non se cansou de esperar por ese fillo que perdera en vida e que tódalas noites, antes de deitarse, rezaba e agardaba por el. Coas mans trementes agarrouse a Gabriel: Grazas, meu neto, é o agasallo máis grande que endexamaís me fixeron. Xa me podo ir tranquilo.